

Digitaitava kylä

Kymmenen vinkkiä yksilön ja yhteisön digiloikkaan

Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Keski-Suomen Sydänpiiri ry/Digisti kylässä-hanke
Rahoitettu Keski-Suomen ELY-keskuksesta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta.

Teksti: Susanna Nurmeksela, Heidi Kervinen ja Tuukka Kivioja
Visuaalinen ilme, taitto ja kannen kuva: Kuuverstas | Painettu Suomessa 2021

Sisällysluettelo

Esipuhe	4
Digiosaaminen ajan tasalle	6
Omien digitaitojen kehittäminen	6
Digituutoritoiminnan aloittaminen	8
Digipalvelupäivän järjestäminen	9
Digipalvelut tarjoavat turvaa ja apua hädän hetkellä	10
Sähköiset palvelut arjen apuna	12
Kylätoiminnan digiloikkia	14
Kylätoiminta näkyväksi verkossa	14
Teidänkin kylälle laajakaista?	16
Kylätalo etätyövalmiiksi	18
Nuoret mukaan kylätoimintaan	19
Digi tuo naapurin lähelle	20
Digisti kylässä -hanke	22

Esipuhe

VUOSI 2020 oli monella tavalla poikkeuksellinen, eikä vähiten siksi, että se pakotti meidät kaikki ottamaan valtavan suuria digiloikkia niin työ- kuin yksityiselämässä. Digitaitojen merkitys korostui, kun meidät ohjattiin hoitamaan kaikki mahdollinen asiointi verkon kautta. Vaikka olemme keskimäärin digitaitavaa kansaa, jakoi poikkeustilanne suomalaisia yhä enemmän kahtia: heihin, joiden digitaidot riittävät verkossa asioimiseen ja heihin, jotka eivät ilman tukea pärjää sähköisessä asiointimaailmassa. Monilla alueilla myös hitaat verkkoyhteydet tai yhteyden puuttuminen kokonaan asettivat ihmisiä eriarvoiseen asemaan.

PAIKALLINEN digituki on osoittanut tärkeytensä viimeistään koronakriisin keskellä. Vapaaehtoisten digituutoreiden ja maakunnallisten digitukihankkeiden tarjoama digineuvonta on noussut suureen arvoon. Ihmisten lähellä tarjottavalle, matalan kynnyksen digituelle on kysyntää kaikkialla Suomessa. Kirjastoilla ja kuntien palvelupisteillä tarjottava tuki on tärkeää, mutta ei yksin riitä. Digitukea tarvitaan myös harvaanasutulla maaseudulla, syrjäkylillä ja pienten kuntien keskuksissa. Siellä, missä taidosta käyttää sähköisiä palveluita ja pitää yhteyttä läheisiin virtuaalisesti on eniten hyötyä - palveluiden ja lähimpien naapureiden ollessa jopa kymmenien kilometrien päässä.

DIGITAITAVA kylä -opas esittelee kymmenen käytännönläheistä ja helposti toteutettavaa vinkkiä niin digitaitojen kehittämiseen, kylän näkyvyyden kasvattamiseen, sähköisten palveluiden hyödyntämiseen arjessa kuin oman ja läheisten turvallisuuden lisäämiseen. Oppaan tarkoituksena on rohkaista ja kannustaa digitalisaation äärelle sekä opastaa eteenpäin nykypäivän digiviidakossa.

Omien digitaitojen kehittäminen

OMAT digitaidot kannattaa pitää ajan tasalla, jotta yhteydenpito, asiointi ja hauskanpito verkossa onnistuu. Myös toisten neuvominen ja opastaminen on helpompaa, kun itsellä on tietokoneen ja internetin käytön perusasiat hallussa. Ensiksi kannattaa pohtia, mitä jo osaa: osaanko soittaa ja lähettää viestejä puhelimella? Löydänpö etsimäni tiedon internetistä? Käytänkö sosiaalista mediaa sujuvasti? Tämän jälkeen on helpompi tietää, mistä haluaisi vielä oppia lisää.

OMIA digitaitoja voi kehittää monella eri tavalla, mutta paras niistä on harjoittelu. Tutustu siis rohkeasti puhelimeesi, sen asetuksiin ja sovelluksiin, sekä internetin ja tietokoneohjelmien maailmaan. “Kuivaharjoittelun” avulla pääset hyvin alkuun, ja löydät omista laitteistasi uusia käyttömahdollisuuksia.

KANSALAIPOISTOJEN tietotekniikan kursseille pääsee harjoittelemaan taitojaan käytännössä ja ohjatusti. Useimmat kansalaisopistot tarjoavat erilaisia kursseja, joiden aiheet vaihtelevat älypuhelimien peruskäytöstä kuvankäsittelyyn ja koodaamiseen asti. Kursseja tai luentoja on tarjolla myös verkossa etänä ja maksutta, esimerkiksi senioreiden ATK-yhdistysten järjestämänä.

DIGIPULMAN osuessa kohdalle, kannattaa hyödyntää myös hakukoneita (esim. Google). Moneen aiheeseen löytyy selkeitä suomenkielisiä ohjeita ja videoita, joita katsomalla näet, miten ongelma ratkeaa vaihe vaiheelta. Apua erilaisiin digipulmiin saat myös esimerkiksi kirjastoista ja kunnan asiointipisteeltä. Laitteisiin tai sähköisiin palveluihin liittyen saat apua laitteita myyvistä liikkeistä tai suoraan palveluntarjoajalta, kuten pankista.

Verkosta löytyy paljon tietoa ja erilaisia oppaita ja kirjoituksia digitaitoihin liittyen. Voit halutessasi myös testata omat digitaitosi. Selkeitä suomenkielisiä ohjeita löytyy esimerkiksi näiltä sivustoilta:

YLE Digitreenit

www.yle.fi/aihe/digitreenit

SeniorSurf

www.seniorsurf.fi/opastusmateriaalit

ENTER ry

www.entersenior.fi/opiskele-itse

TIKAS-sanasto

www.tikas.fi/sanasto

Digituutoritoiminnan aloittaminen

DIGITUUTORILLA tarkoitetaan henkilöä, joka opastaa muita tietotekniikan ja internetin käytössä, siihen liittyvissä pulmatilanteissa ja esimerkiksi uusien laitteiden hankinnassa, omien taitojensa mukaan. Digituutoriksi voi ryhtyä kuka tahansa halukas, joka osaa käyttää tietokonetta, älypuhelin tai tablettia itsenäisesti. Vertaisapuna järjestetty opastus on molemmille osapuolille antoisaa ja hyvä tapa oppia uutta.

OMAN kylän asukkaissa on lähes varmuudella sellaisia henkilöitä, joilta tietokoneen ja internetin käyttö sujuu näppärästi. Aloittavalle tuutorille on hyvä pitää pieni perehdytys, jossa keskitytään toiminnan tapoihin ja eettisyyteen. Digi- ja väestötietoviraston kokoama Digituen eettinen ohjeistus on hyvä tietopaketti tuutoritoimintaa aloittavalle. Tietotekniikkaan liittyviä asioita tuutorit voivat opiskella itsenäisesti esimerkiksi internetin tai kansalaisopiston kautta.

DIGITUUTORI voi toimia itsenäisenä tukihenkilönä kyläläisille esimerkiksi puhelimen välityksellä: tuutorille voi soittaa, jos tarvitsee apua tietokoneen tai muiden

laitteiden käytössä, ja tuutori voi neuvoa joko puhelimesta tai tulla paikan päälle auttamaan. Digituutori voi olla myös apuna kylän järjestämässä digitaalvalmennuksissa, kokouksissa ja tapaamisissa.

DIGITUUTORI voi opastaa ihmisiä myös tietyssä ajankohtana tietyssä paikassa, esimerkiksi kerran viikossa kylätalolla. Tällaiselle ”digiklinikalle” voi kuka tahansa tulla kysymään apua älylaitteiden, kuten puhelimen, tabletin tai kannettavan tietokoneen ongelmiin, ja tuutori voi auttaa oman taitotasonsa mukaan. Tuutorit voivat myös omien valmiuksiensa mukaan pitää kylällä esimerkiksi digikerhoa, jossa on mahdollista harjoitella tietokoneen ja älylaitteiden käyttöä ryhmässä.

TIETO tuutoreista kannattaa lisätä kylän nettisivuille sekä kyläläisille jaettaviin tiedotteisiin. Siitä on myös hyvä etenkin toiminnan alkuvaiheessa ilmoittaa kaikissa tapahtumissa, jotta digiapua tarvitsevat löytävät palvelun. Toiminnan edetessä tieto leviää eteenpäin ja tuutoritoiminnasta tulee vakiintunut osa kylän toimintaa.

- Digituutori on vapaaehtoinen vertaisohjaaja, joka neuvoa toisia älylaitteiden käytössä.
- Tuutorin ei tarvitse osata kaikkea, perustaidot riittävät.
- Tuutoritoiminnan käytänteistä päättävät tuutori ja kyläyhdistys yhdessä.

Digipalvelupäivän järjestäminen

DIGIPALVELUPÄIVÄ on tapahtuma, jossa eri toimijat esittelevät ja neuvovat sähköisten palveluidensa käytössä. Monet julkiset tahot lähtevät mielellään tapahtumiin mukaan, koska sähköisten palveluiden käytön sujuvuus helpottaa heidän toimintaansa. Digipalvelupäivä on helppo järjestää ja se on mahdollista toteuttaa vaikka vuosittain.

DIGIPALVELUPÄIVÄÄN voi pyytää eri toimijoita kertomaan omista palveluistaan ja niiden käytöstä. Tällaisia tahoja ovat mm. Kela, pankit, Verotoimisto, TE-toimisto sekä kunnan asiointipiste. Tapahtumaan voi pyytää myös kirjaston työntekijää tai digitukea tarjoavan yhdistyksen edustajaa kertomaan heidän tarjoamastaan digituesta. Jos kylällä toimii digituutori, hän voi olla digipalvelupäivässä mukana tarjoamassa apua älylaitteiden ongelmiin tai esittelemässä miten vaikka

videopuhelun soittaminen onnistuu. Konkreettiset ja käytännönläheiset vinkit innostavat ja kannustavat parhaiten sähköisten palveluiden käyttöön.

DIGIPALVELUPÄIVÄN voi järjestää esimerkiksi kylätalolla, kirjastolla tai muussa julkisessa tilassa. Esittelijöitä varten kannattaa varata pöytiä ja pistokepaikkoja. Jos esimerkiksi pankin virkailija tarjoaa henkilökohtaista opastusta nettipankin käyttöön, on tätä varten hyvä varata rauhallinen ja yksityinen tila.

DIGIPALVELUPÄIVÄÄ kannattaa markkinoida laajasti verkossa, paikallislehdissä ja kunnan tapahtumakalenterissa. Myös lähialueen yhdistyksiin kannattaa mainostaa tapahtumaa, sillä aiheet kiinnostavat varmasti monia. Verkossa tapahtumasta voi ilmoittaa kylän omalla Facebook-sivulla ja alueen yhteisissä ryhmissä.

- Digipalvelupäivässä esitellään sähköisiä palveluita.
- Mukaan voi pyytää eri toimijoita, esim. Kela, pankki ja kirjasto.
- Muista panostaa tapahtuman markkinointiin.

Digipalvelut tarjoavat turvaa ja apua hädän hetkellä

SYRJÄISELLÄ maaseudulla hätätilanteen sattuessa voi avun saaminen kestää jopa kohtalokkaan kauan. Erilaiset mobiililaitteisiin saatavat sovellukset ja palvelut voivat nopeuttaa avun saantia viranomaisilta ja toisaalta myös sujuvoittaa maallikkoavun saatavuutta. Seuraavassa on muutama digivinkki hätätilanteen varalle:

1. **Asenna 112-sovellus puhelimeesi**

Sovelluksen keskeisin hyöty on, että avunsaanti hätätilanteessa nopeutuu. Soittajan tarkka sijaintitieto välittyy hätäkeskukseen automaattisesti, mikä nopeuttaa hätäpuhelujen käsittelyä. Sovelluksesta löydät myös kattavasti kiireettömään hoitoon liittyvät yhteystiedot sekä eri viranomaistahojen yhteystiedot. Sovellus toimii Android ja iOS –puhelimissa. Voit ladata sovelluksen ilmaiseksi Play Kaupasta tai App Storesta. (Lähde: www.112.fi)

2. **Hyödynnä paikannuspalveluja**

Älylaitteisiin on saatavilla erilaisia sovelluksia, joiden avulla itsesi tai läheisesi paikantaminen helpottuu. Esimerkiksi WhatsAppista löytyy

sijainnin jakamistoiminto, jolla voit lähettää tarkan sijaintisi toiselle WhatsApp-käyttäjälle. Sovelluskaupasta löytyy paljon myös muita maksuttomia paikannussovelluksia, joiden avulla voit jakaa omaa sijaintiasi muille tai seurata vaikkapa lapsen tai muun läheisen liikkumista.

3. **Muista defi.fi**

Defi.fi-palvelu on tarkoitettu kaikkien käyttöön. Sen avulla löytää sydänpysähdystilanteessa nopeasti lähimmän sydäniskurin. Joskus esimerkiksi työpaikalle tai lähikauppaan sijoitettu sydäniskuri on nopeammin paikalla kuin ambulanssi. Defi.fi -palvelu näyttää lähimmän sydäniskurin sijainnin, jos annat puhelimesi tai tietokoneesi selaimen käyttää sijaintitietoja. Sydäniskuria voi myös hakea esimerkiksi paikkakunnan mukaan. Sydäniskurit näkyvät kartalla joko vihreinä tai harmaina ikoneina. Vihreä ikoni tarkoittaa, että sydäniskuri on kyseisellä hetkellä saatavilla. Harmaa ikoni tarkoittaa, että saatavuus voi olla rajoitettu. Valitsemalla reittiohjeet siirrytään Google Mapsiin, joka ohjaa käyttäjän sydäniskurin luo. (Lähde: www.defi.fi)

112-sovellus

- Soittajan sijaintitiedon välittäminen hätänumeroon 112, Meripelastuksen hälytysnumeroon ja Tienkäyttäjän linjalle soitettaessa.
- Päivystysnumerot kiireettömään avuntarpeeseen.
- Alueelliset vaara- ja viranomaistiedotteet.
- Lähimmän sydäniskurin sijaintitiedot.
- Linkki koronavirustaudin oirearvioon Omaolo-verkkopalveluun.

Sähköiset palvelut arjen apuna

Sähköiset terveyspalvelut

Omakanta

Omakanta on valtakunnallinen verkkopalvelu, joka sisältää tietoja yksityisiltä ja julkisilta palveluntarjoajilta. Omakanta –palvelussa voit mm. tarkastella omia terveystietojasi, tarkastaa tutkimustuloksesi ja reseptitietosi sekä lähettää reseptin uusimispyynnön. Voit myös antaa suostumuksen hoitoosi osallistuville tahoille nähdä tietosi, tai estää yksittäisen käynnin tietojen näkymisen. Omakannassa voit lisäksi määrittää hoitotahdon ja elvytystahdon, ja valvoa potilas- ja reseptitietojesi käyttöä ja luovutuksia. Palveluun kirjautuminen tapahtuu verkkopankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella. Omakannan kautta voit olla aktiivinen oman terveytesi edistäjä - palvelun käyttöönotto kannattaa! www.omakanta.fi

Omaolo

Omaolossa voit tehdä maksuttomasti hoidon ja palvelun tarpeen arvioita ajasta ja paikasta riippumatta. Saat palvelun kautta henkilökohtaisen hoidon tarpeen arvion, itsehoito-ohjeita sekä toimintaohjeet oman alueen terveydenhuoltoon hakeutumisesta. Palvelun kautta voit lähettää oire- ja palveluarvioita ammattilaisille, jotka ovat yhteydenoton jälkeen sinuun yhteydessä. www.omaolo.fi

Etävastaanotto

Niin terveydenhuollon yksityiset toimijat kuin yhä enenevässä määrin myös julkinen sektori, tarjoavat etävastaanottopalvelua. Etävastaanotolla pääsee terveydenhuollon ammattilaisen puheille joko puhelin- tai videoyhteyden kautta. Myös etänä hoidetusta

vastaanotosta saa Kela-korvauksen. Monilla palveluntarjoajilla on käytössä chat-palvelu, jonka kautta voi saada yhteyden ammattilaiseen läpi vuorokauden, ilman ajanvarausta. Lisätietoa etävastaanottopalvelusta saat sairaanhoitopiirien, terveyskeskusten ja lääkäriasemien verkkosivuilta.

Lääkeostokset verkosta kotiovelle

Lääke- ja muita apteekkiostoksia pystyy hoitamaan verkon kautta. Myös reseptilääkkeiden ostaminen verkossa onnistuu, mutta vaatii rekisteröitymisen apteekin palveluun sekä vahvan tunnistautumisen verkkopankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella. Ostaaksesi reseptilääkkeitä verkosta sinulla on oltava sähköinen resepti. Verkkoapteekissa farmaseutit palvelevat sinua suojatussa chat-yhteydessä, jonka kautta voit hoitaa kaikki reseptilääkkeiden ja itsehoitotuotteiden ostamiseen sekä sähköisiin resepteihin liittyvät tiedustelut. Verkosta ei voi tilata valmisteita, jotka vaativat kylmäsäilytystä tai joiden myynti on rajoitettu verkkokaupan ulkopuolelle (esimerkiksi huumausaineiksi luokitellut valmisteet). **Lue lisää:** www.ya.fi > Toimitustavat

Ruokakauppojen kotiinkuljetus

Ruokaostokset voi hoitaa nykyään kätevästi verkossa ja kauppojen kotiinkuljetuspalvelu toimittaa ostokset suoraan kotiovellesi. Kotiinkuljetusta tarjoavat K-marketit ja S-marketit, ja kauppojen nettisivustoilta voit postinumerohaun avulla tarkistaa, kuuluuko alueesi kauppa kotiinkuljetuspalvelun piiriin. Voit tilata ruokaa kotisoihteesi lisäksi myös esimerkiksi mökille tai läheisesi ovelle toimitettuna. Ostoslistan voi halutessaan lähettää vaikka monta viikkoa etukäteen ja valita sopivan toimituspäivän. Kerralla voi myös tehdä tilaukset pidemmälle aikavälille. Ruokaboksi-palvelun kautta voi tilata valmiita ateriasettejä arkea helpottamaan. Palvelun hintaan sisältyy tarvittavat raaka-aineet, reseptit ja toimituskulut.

Lisätietoja mm.: www.k-ruoka.fi > Kotiinkuljetus, www.foodie.fi > Tilaukset, www.ruokaboksi.fi

Kylätoiminta näkyväksi verkossa

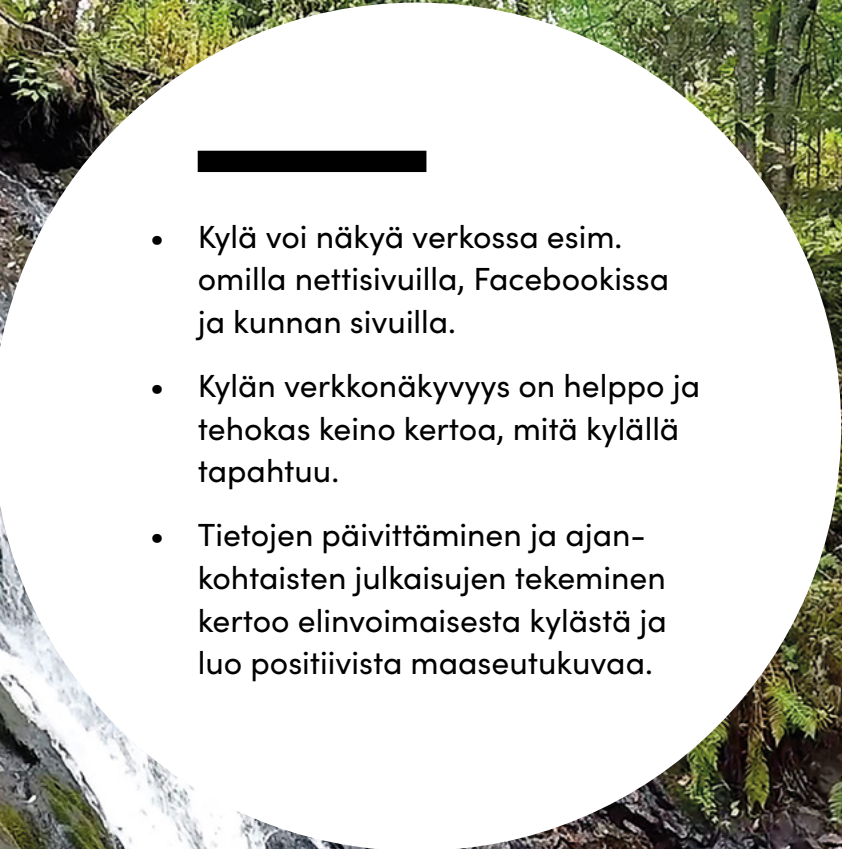
NIIN yritykset, yksityishenkilöt kuin valtion virastotkin ovat siirtyneet viime vuosikymmenen aikana verkkoon ja sosiaaliseen mediaan. Myös monet järjestöt ja yhdistykset toimivat perinteisen toiminnan lisäksi sähköisesti ja kyläyhdistystenkin kannattaa laajentaa toimintaansa verkkoon. Näin kylä saa näkyvyyttä aluerajojen ulkopuolelta ja myös entiset asukkaat tai vapaa-ajan asukkaat voivat pysyä perillä kylän kuulumisista.

NYKYÄÄN paras ja helpoin vaihtoehto kylän näkyvyyden lisäämiseen on perinteisten nettisivujen lisäksi aktiiviset Facebook-sivut. Kylän Facebook-sivuilla voi kertoa kylän ajankohtaisista kuulumista ja tapahtumista tekstin ja kuvien avulla. Sivujen päivittäjäksi voi lisätä useita ihmisiä, jolloin sisällön tuottaminen ei jää yhden henkilön vastuulle.

FACEBOOKISSA voi myös perustaa kylälle oman ryhmän. Ryhmässä jokainen ryhmän jäsen voi luoda julkaisuja ja julkaisut voi valita näkyväksi vain ryhmän jäsenille. Facebook-ryhmä on hyvä väline kylän sisäiseen viestintään.

KYLÄN tapahtumista kannattaa luoda Facebookiin tapahtumailmoitus. Tapahtuman tiedoista näkee helposti ajankohdan, paikan ja tapahtumaan liittyvät lisätiedot. Facebook-tapahtumia voi halutessaan markkinoida Facebookin sisällä pienellä rahasummalla vaikka koko kunnan alueelle.

KYLÄN ajankohtaisista asioista kannattaa tiedottaa aktiivisesti eri sosiaalisen median kanavilla, mutta myös kunnan verkkosivuilla. Lisäksi pieni esittely kylästä sekä yhteystiedot on hyvä lisätä kunnan verkkosivuille, jotta tarvittavat tiedot löytyvät esim. hakukoneella hakiessa. Nämä tiedot tulee pitää ajan tasalla, sillä vanhentuneet ilmoitukset ja paikkansapitämättömät tiedot eivät luo kuvaa elinvoimaisesta kylästä.

-
- Kylä voi näkyä verkossa esim. omilla nettisivuilla, Facebookissa ja kunnan sivuilla.
 - Kylän verkkonäkyvyys on helppo ja tehokas keino kertoa, mitä kylällä tapahtuu.
 - Tietojen päivittäminen ja ajankohtaisten julkaisujen tekeminen kertoo elinvoimaisesta kylästä ja luo positiivista maaseutukuvaa.

Teidänkin kylälle laajakaista?

HYVÄT tietoliikenneyhteydet mahdollistavat sujuvan arjen, etätyöskentelyn, etäopiskelun ja hyvän elämänlaadun, sekä tehostavat yritystoimintaa ja vähentävät etäisyyksistä johtuvia kustannuksia. Jokaisella tulisi olla yhtäläiset oikeudet riittävän nopeaan nettiyhteyteen asuinpaikasta riippumatta. Laajakaistayhteyksien rakentamiseen on mahdollista hakea tukea monelta eri taholta. Julkista rahoitusta laajakaistan rakentamiseen on haettavissa maaseutuohjelmasta sinne, missä yhteyksiä ei markkinalähtöisesti rakenneta. Rakennusprojekti voi olla kylän oma tai useamman kylän yhteinen. Tukea voi hakea kunta, yhdistys, osuuskunta ja pieni tai keskisuuri yritys. Ohjelmakaudella 2014-2020 laajakaistahankkeen tuki voi olla 50% tai 70% kokonaiskustannuksista. Yksityinen rahoitus voidaan järjestää esimerkiksi kyläläisten talkootyönä.

SAAT apua ja tukea laajakaistahankkeen suunnitteluun ELY-keskuksesta tai alueesi Leader-ryhmästä. Uskalla kysyä!

Lisätietoa laajakaistan rakentamisesta, hankkeen rahoitusmahdollisuuksista ja laajakaistan käytöstä löydät mm. seuraavilta sivustoilta:

- www.maaseutu.fi > Laajakaistan rakentaminen maaseutuohjelman tuella
- www.laajakaistainfo.fi > yleistietoa rakentamisesta, rahoituksesta ja käytöstä
- Maakuntaliittojen sivut, esim. www.keskisuomi.fi > tietoa alueellisista laajakaistahankkeista ja digitalouteen liittyvästä kehittämisestä.
- Muut laajakaistahankkeet eri puolilla Suomea.

Kylätalo etätyövalmiiksi

ETÄTYÖ yleistyy koko ajan ja tämän myötä ihmisillä on mahdollisuus asua missä vain, työpaikan sijainnista riippumatta. Maaseutu on monille houkutteleva vaihtoehto, kunhan etätyönteko onnistuu. Jos kylällä on yhteinen kokoontumispaikka, joka on kyläyhdistyksen käytössä, sitä voi hyödyntää myös etätyöpisteenä. Vaikka etätyö onnistuisi kotonakin, etätyöläiset kaipaavat yhteisöllisyyttä ja siihen yhteinen etätyöpiste kylätalolla on hyvä ratkaisu.

JOTTA kylätaloa voi käyttää etätyön tekemiseen, on hyvä käydä läpi muutamia seikkoja. On tärkeää, että kylätaloon pääsee sisälle ja että sisällä on sopiva lämpötila työskentelyyn. On myös päätettävä, kuinka monta työntekijää tilassa voi työskennellä yhtä aikaa, ja onko paikalla kyläyhdistyksen henkilö varmistamassa, että kaikki toimii niin kuin pitää.

ETÄTYÖN onnistumiseksi kylätalolla täytyy olla toimivat Internet-yhteys, mieluiten WiFi-verkko. Lisäksi kylätalolla on hyvä olla muutama ergonominen työpiste. Tähän riittää hyvä toimistotuoli, pöytä ja sen läheisyydessä riittävästi pistokepaikkoja. Työmukavuuden vuoksi myös kahvinkeitto- ja ruuanlämmitysmahdollisuudet ovat tärkeitä.

APUA ja rahoitusta kylätalon muuttamisesta etätyöhön sopivaksi voi kysyä esimerkiksi paikalliselta Leader-ryhmältä tai ELY-keskukselta. Etätyötilan käytöstä voi periä käyttäjiltä pientä vuokraa kattamaan tilan ylläpidosta aiheutuvia kustannuksia.

Inspiraatiota etätyötilan rakentamiseen voi hakea täältä: www.aanehub.fi ja www.viitasaari.fi/lennatin.

-
- Etätyöhön sopiva kylätalo houkuttelee kylälle uusia asukkaita.
 - Rahoitusta etätyötilan rakentamiseen voi hakea esimerkiksi paikalliselta Leader-ryhmältä.
 - Muista markkinoida etätyötilaa!

Nuoret mukaan kylätoimintaan

LASTEN ja nuorten saaminen mukaan kylän toimintaan on usein haastavaa. Perinteiset kylän talkootyöt tai kylätapahtumat eivät välttämättä innosta nuoria. Kuitenkin myös kylätoiminta kehittyy ja digitalisaatio alkaa näkyä yhä enemmän osana kylien toimintaa. Tämä tarjoaa lapsille ja nuorille, usein diginatiiveille, mielekästä tekemistä oman kylän elinvoimaisuuden säilyttämisessä. Kylän näkyminen sosiaalisen median kanavissa on nykypäivää ja nuoret ovat usein näppäriä somen käyttäjiä. Kylätapahtumien mainostamisen, kylän asioista tiedottamisen, tapahtumajulisteiden tekemisen ja muut vastaavat työt voi hyvin antaa nuorten tehtäväksi. Lapset ja nuoret voivat myös ottaa kuvia ja videoita kylän tapahtumissa, kuvata kyläympäristöä ja tuottaa näistä materiaalia someen muidenkin katsottavaksi.

LAPSET ja nuoret hallitsevat usein erilaiset älylaitteet ja pystyvät neuvomaan myös muita niiden käytössä. Heitä voi kannustaa toimimaan omalla kylällä digituutorina, joka tarjoaa apua esimerkiksi ikäihmisille digilaitteiden ja –palveluiden käytössä.

Lue lisää digituutoritoiminnan aloittamisesta sivulta 6.

KESKI-SUOMESSA mm. Koiviston kylällä sekä pohjoisen Korpilahden kylillä on otettu aktiivisesti lapsia ja nuoria mukaan kylätoimintaan ja kylät ovatkin hyvin suosittuja lapsiperheiden asuinpaikkoja.

Voit tutustua kyliin lisää www.pokokorpilahti.fi ja www.aanekoski.fi/koivisto.

Digi tuo naapurin lähelle

MAASEUDULLA naapureiden väliset etäisyydet voivat olla pitkiä. Naapuriapua voi olla vaikea saada tai pyytää jos kohtaamiset eivät ole päivittäisiä tai edes viikoittaisia. Digitalisaatio, älylaitteiden yleistyminen ja verkkoyhteyksien parantuminen mahdollistavat naapureiden välisen yhteydenpidon, tiedottamisen ja avun pyytämisen. Älylaitteisiin (puhelin, tabletti tai tietokone) on saatavilla useita erilaisia maksuttomia sovelluksia, jotka on tarkoitettu yhteydenpitoa varten. Sovellukset mahdollistavat tekstiviestityyppisen viestittelyn ja videopuhelut kahden kesken tai isommissa ryhmissä. Kylän omissa viestintäkanavissa voi pyytää apua arjen askareisiin, tiedottaa ajotielle kaatuneesta puusta, jakaa kuvia tai kertoa kylän tapahtumista. Viestintäsovellukset ovat helppokäyttöisiä ja yksinkertaisia ja niitä kannattaa rohkeasti lähteä kokeilemaan. Kaikkia eri sovelluksia ei tarvitse opetella - yhdelläkin pystyy tekemään usein kaiken tarvittavan.

Erilaisia maksuttomia viestintäsovelluksia

WhatsApp

- Viestit, ääni- ja videopuhelut. Kuvien, videoiden ja muiden tiedostojen jakaminen. Ryhmäkeskustelut.

Facebook

- Suljetut ja avoimet ryhmät ja sivut. Hyvä väline tiedottamiseen ja koko kylän asioiden jakamiseen.

Facebook Messenger

- Viestit, ääni- ja videopuhelut sekä ryhmäkeskustelut. Erilaisten tiedostojen jakaminen.

Microsoft Teams

- Videokokoukset, ryhmäkeskustelut ja yksityiskeskustelut. Tiedostojen jakaminen ja yhtäaikainen työstäminen. Kokousten kalenterointi ja kokouskutsut. Hyvä väline esim. yhdistyksen etäkokousten järjestämiseen.

Google Meet

- Teamsin kaltainen yksinkertainen videokokousalusta, johon voi kutsua kerralla jopa 250 osallistujaa.

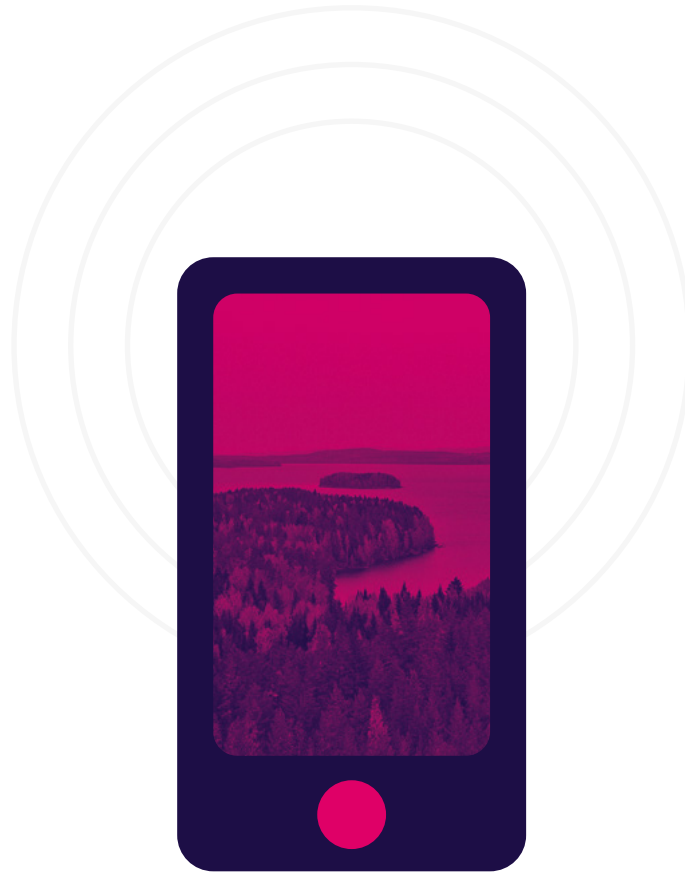

Digisti kylässä -hanke

DIGISTI kylässä on Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Keski-Suomen Sydänpiirin yhteishanke. Kaksivuotinen hanke käynnistyi 1.2.2019 ja päättyi 31.1.2021. Hankkeen tavoitteena oli parantaa Keski-Suomen maaseudun asukkaiden digitaitoja, kehittää alueella tarjottavaa digitukea sekä tehdä keskisuomalaista maaseutuelämää näkyväksi. Hanke järjesti toiminta-aikanaan noin 100 digitaitovalmennusta, digipalvelupäivää tai digitorvalmennusta. Lisäksi hanke oli mukana useissa hankkeen yhteistyötahojen tilaisuuksissa tavoittaen toiminnallaan lopulta noin 3000 maaseudun asukasta ja sidosryhmien jäsentä. Välillisiä hyödynsaajia on tätäkin enemmän. Hankkeen tuottamat kylävideot saivat jo hankkeen toiminta-aikana tuhansia katselukertoja YouTubessa ja niiden koettiin lisäävän positiivista maaseutukuvaa ja kylien näkyvyyttä.

HANKKEEN aikana todettiin, että tarve digituelle ja asukkaiden digitaitojen kehittämiseksi Keski-Suomessa on erittäin suuri. Monelta maaseudun asukkaalta puuttuu perustaidot käyttää älylaitetta ja sähköisiä palveluja. Myös puutteet nettiyhteydessä tai asianmukaisissa älylaitteissa ovat tavallisia. Hankkeen kokemusten mukaan digitukea tulisi olla saatavilla paikallisesti, lähellä ihmisiä ja säännöllisesti. Etänä annettava digituki on hyvä lisä, mutta erityisesti ikäihmiset tarvitsevat vieriohjausta, jotta uusien digitaitojen oppiminen on sujuvaa.

www.jamk.fi/digistikylassa

KESKI-SUOMEN
SYDÄNPIIRI RY

jamk | Jyväskylän
ammattikorkeakoulu

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin